

به نام خدا

سخنرانی به مناسبت روز معلم

پروفسور دکتر جان ویلسون^۱

رئیس دانشگاه، دکتر محمدرضا منصوری

خانم ها، آقایان!

در حقیقت بسیار خوشحالم که امروز، در روز معلم در ایران، با شما هستم. می دانم که جشن های مربوط به روز معلم در سرتاسر کشور برای گرامیداشت تمام معلم ها و ابراز سپاس و قدردانی از آن ها بخاطر خدمت متعهدانه شان به ملت برگزار می شود. روز معلم بهترین روش برای گفتن این به معلمان است که از آن ها بخاطر حضورشان در جامعه تشکر می کنیم.

پیش از آنکه به صحبت های ادامه دهم، می خواهم اندکی به صحبت های مقدماتی بپردازم.

نخست اینکه می خواهم از پروفسور دکتر باقر لاریجانی بخاطر دوره تصدی گریشان در مقام رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران و همچنین به خاطر هدایت دقیق دانشگاه و ابتکارات شان، و به ویژه بخاطر ابتکارات در تقبل و تعهد اعتبارگذاری توسط یک نهاد خارجی، یعنی، خدمات اعتبارگذاری برای کالج ها و دانشگاه های بین المللی (ASIC) قدردانی کنم.

دوم اینکه، می خواهم به دکتر محمدرضا منصوری بخاطر انتصابشان در مقام رئیس دانشگاه تبریک عرض کنم و برای ایشان در سرپرستی و هدایت توسعه مداوم این دانشگاه معتبری آرزوی موفقیت دارم.

سوم اینکه می خواهم تشکرات و تاسفات آقای ماوریس دیموک^۲، رئیس نهاد اعتبارگذاری ما، را به سمع شما برسانم، که به علت بیماری خانوادگی وی قادر به بودن ما ما نیست.

با این وجود، نبود ایشان به نوعی به سود بنده است زیرا این امکان را برای من فراهم کرده تا بسیار زودتر از آنچه انتظار داشتم بتوانم به TUMS برگردم و ملاقاتم را در نوامبر گذشته ادامه دهم، و این فرصت را به من داده تا بتوانم بسیاری از افرادی را که قبلاً ملاقات کرده ام بازهم ملاقات کنم و از بودن در کنار آن ها لذت ببرم.

¹ Prof. Dr John Wilson

² Maurice Dimmock

و بالاخره، صرفاً در مقام یک پزشک، می گویم که از اینکه دعوت شده ام تا برای گروهی متشکل از بسیاری کارکنان برجسته و مجرب پزشکی صحبت کنم اندکی می ترسم. با این وجود، دیگر به کمک هایی که فیزیک به حوزه پزشکی کرده است از جمله اشعه های بنیادی ایکس تا سی تی اسکن و تصویر برداری MRI، میکروسکوپ الکترونی، درمان سرطان با استفاده از منابع رادیواکتیوی و شتاب دهنده های خطی، و بسیاری از کاربردهای لیزر از قبیل جراحی ساده و اندازه گیری های دوپلر لیزری، فکر نمی کنم. یکی از کاربردهای خاص این روش، که منشا آن تا حدی در دانشکده مهندسی، علم و فناوری سابق بنده بود، اندازه گیری جریان خون در پوست است که در ارزیابی سوختگی ها مورد استفاده قرار می گیرد. (ای تحقیق به ابزاری تجاری تبدیل شد که در سرتاسر جهان به فروش رسید و درآمد زایدالوصفی را تولید کرد).

زمانیکه از یکی از نخست وزیرهای جدید انگلستان پرسیده شد سه عامل مهم در موفقیت وی در دوره تصدی گرایش چه بودند، پاسخ داد:

"آموزش، آموزش، آموزش."

آموزش کلید هر چیزی است. کلید صلح و ثبات دموکراتیک، شغل ها و رشد اقتصادی، بهداشت و سلامت، احترام و هماهنگی میان جنسیت ها، باورها، قوم ها و جوامع مختلف است. آموزش کلید بالفعل شدن پتانسیل میلیاردها انسان بی نظیر است و معلمان کلید آموزش اند. شما می توانید بدون داشتن ساختمان دارای یک مدرسه، دانشکده یا دانشگاه باشید، حتی بدون کتاب و قلم و میز و تخته سیاه، کامپیوتر که جای خود دارد؛

اما بدون معلم، نمی توانید مدرسه، دانشکده یا دانشگاه داشته باشید. بهمین سادگی است. هرچیزی در این اتاق تجارب فراموش نشدنی شکل گیری و تاثر از معلمان فوق العاده ای را دارد.

بنابراین، در روز معلم در ایران، من به گرمی به شما معلمان درود می فرستم. همه ما و همچنین فرزندان و نوه هایمان عمیقاً به آن ها مدیونیم.

حدود ۵۰ سال پیش، کنفرانس بین دولتی ILO/UNESCO (۵ اکتبر ۱۹۹۶) توصیه نامه خود را در مورد جایگاه معلمان ابلاغ کرد، که پس از آن در ۱۱ نوامبر ۱۹۹۷ توصیه نامه مشابهی در زمینه جایگاه تحصیلات عالی و معلمان دانشگاه ها ابلاغ گردید. اما در واقع ما جایگاه آن ها را در ۲۴۰۰ سال گذشته می دانیم. آلساندرا کبیر نوشت که وی "بخاطر زندگی مدیون پدرش است، اما بخاطر درست زندگی کردن مدیون معلم خود است".

تدریس و معلمی همواره یک حرفه شریف در نظر گرفته می شده است. از طریق معلمان است که ارزش ها و فرهنگ یک ملت و مردم آن جاری می شود. نظام ارزشی، شخصیت و رفتار معلم ها تاثیر مستقیمی بر جوانان ما

می گذارد. اما، اطلاعات غلط و اقدامات کم برای یادگیری که بعضی مواقع جوانان آن را درونی یا جذب می کنند نیز می تواند به عدم دانش، درک ضعیف، یا غرض ورزی های معلمان برگردد. ما باید در برابر خصوصیات منفی از خود محافظت کنیم.

معلمان همواره شرکت کنندگان در خط مقدم اصلاحات آموزشی هستند، که برای مدارس و دانشگاه های موفق با کیفیت حیاتی است. متأسفانه، با این وجود، معلمان اغلب از سیاست گذاری ها، مدیریت نظام های آموزشی و همچنین از توسعه روزانه راهبردها و تصمیم گیری های آموزشی کنار گذاشته شده اند. بنابراین، در تلاش خود برای ایجاد پیشرفت از طریق اصلاحات آموزشی، باید بر قدرتمندسازی معلمان تأکید کنیم، که شامل دادن فرصت های واقعی به آن ها برای سهمیم شدن در چشم اندازها و تصمیم گیریها در راستای توسعه و پیشرفت آموزشی می باشد.

باور من این است که معلمان افرادی خلاق و با استعدادند؛ معلمان هر زمان که به آن ها احترام گذارده شود و در تصمیم گیری های حیاتی برای کارشان در کلاس یا سخنرانی گنجانده شوند پاسخ و واکنش مثبتی از خود نشان می دهند. زمانیکه ایشان در طراحی برنامه آموزشی دخیل شوند، نوعی حس مالکیت می کنند، که بدینوسیله برنامه های درسی و ارزیابی دقیق و مفصلی را طراحی و مواد آموزشی را انتخاب می کنند، و هنگامیکه در برنامه های آموزشی گنجانده می شوند این امر به توسعه فکری و حرفه ای شان می انجامد.

یکی از حوزه های حیاتی که باید مورد تامل و تعمق همه معلمان قرار گیرد برابری و جامعیت و اشتغال هر نظام آموزشی است. برنامه های بشمارای بکار گرفته شده است که بر برابری و جامعیت متمرکز هستند و توجه خاصی را بر اقلیت ها، یا بر کودکان و دانشجویان دارای نیازهای پزشکی یا یادگیری خاص و یا دیگر مشکلات معطوف می کنند. چنین برنامه هایی منجر به یک جوانی و شهروندی قدرت یافته خواهند شد، تنها اگر معلمان حامیان قدرت یافته برابری و جامعیت باشند. چنانچه تلاش ها برای افزایش دسترسی، یادگیری و حفظ و نگهداری دانش آموزان در آموزش ابتدایی، دبیرستان یا دانشگاه در جهت موفق شدن باشد، قدرتمندسازی معلم و آموزش حائز اهمیت اساسی است.

زمان آن فرارسیده اطمینان حاصل کنیم که تمام کودکان دارای فرصت استفاده از حقی برابر در مورد کیفیت تحصیلات آموزش هستند. در بسیاری از نقاط جهان این امر رخ نداده است، و باید از حکومت هایی که در آن ها بعنوان مثال زنان جوان از حق آموزش و بطور کلی نقش داشتن در جامعه محرومند انتقاد کنیم. با این وجود، من در طول دیدار قبلیم با TUMS از تعداد بسیار زیاد دانش آموزان دختر شگفت زده شدم.

امروزه، شما در مسیر فراهم آوردن آموزش با کیفیت برای جوانان خود هم با چالش و هم با فرصت روبرو هستید، اما باید پرسید آیا می توان بیش از این کاری برای تمام دانش آموزان انجام داد و یا خیر.

از طریق شما، کشورتان می توان امید و انتظار ایجاد تعهد در جوانانتان نسبت به ارزش های برابری، عدالت، آزادی و احترام به شرافت انسانی داشته باشد. شما را تشویق به توسعه استقلال فکری، عملی و ظرفیت تصمیم گیری های دقیق مبتنی بر منطق و درک می نمایم.

از طریق شما، جوانانتان باید حساسیت نسبت به خوشی و احساسات دیگران را در خود توسعه دهند. از طریق شما، جوانانتان باید توانایی کار و شرکت در فرآیندهای اقتصادی و اجتماعی و همچنین در فرآیندهای تغییر اجتماعی را توسعه بخشند.

این آمال و آرزوها برای جوانان ضرورتاً بدین معنی است که محیط آموزشی باید عاری از ترس، آسیب روحی و نگرانی باشد. هیچ فرد جوانی، صرف نظر از مذهب، جنسیت یا اجتماعی که بدان تعلق دارد نباید از فکر رفتن به مدرسه، دانشکده یا دانشگاه بهراسد.

نظام های آموزشی در بسیاری کشورها در وضعیت بسیار بحرانی قرار دارد. همگام با توسعه، باید توازن دقیقی بین سنت و تداوم از یک طرف، و مدرنیته و نوع آوری و تغییر را از طرف دیگر حفظ کنند. با توجه به اینکه هر روز بر تاریخ افزوده می شود و همچنین با در نظر داشتن نرخ روزافزون بی سابقه توسعه بخصوص در حوزه هایی از قبیل پزشکی، مهندسی و علم، باید گفت که رسیدن به این توازن همواره کار آسانی نیست. در مقام معلم، شما در میان مهمترین ملت سازان هستید، ما تشکیل دهنده گرانبهارترین منبع ملی هستید، و کشور برای هدایت جوانان در تلاششان برای کسب حقیقت دانش و در ظرفیتشان برای داشتن یک زندگی شرافتمندانه و باعزت چشم امید به شما دارد.

معلمان نقش والایی در زندگی دانش آموزان خود دارند.

معلمان بعنوان راهنمای زندگی عمل می کنند، مسیر موفقیت را نشان می دهند و شخصیت دانش آموزان خود را با انتقال دانش اخلاقی و علمی پر بار می سازند. ایشان استعدادهای دانش آموزان خود را کشف و آن ها را برای رسیدن به بهترین نتایج بالفعل می کنند.

...در شناخت نقش اساساً مهم معلمان و همچنین شناسایی و استقبال گرم از حمایت دریافت شده از بسیاری دیگر در مدارس و روابط. بدون کمک های کتابخانه پیکا^۳ و کارکنان حمایت اجرایی و کارکنان نگهداری و صیانت، مدارس و دانشگاه کارکرد اینچنین موثری نخواهند داشت.

در خاتمه، میخواهم چند عبارت و نقل در زمینه معلمی و تدریس را برای شما بخوانم:

"معلم متوسط می گوید. معلم خوب توضیح می دهد. معلم بهتر ثابت می کند و نشان می دهد. معلم بزرگ الهام می بخشد."

"هدف یک معلم ایجاد دانش آموزانی همچون خود نیست، بلکه پرورش دانش آموزانی است که تصویری از خودشان خلق می کنند."

"آنچه خود معلم است از آنچه درس می دهد مهم تر است"

"خواب و رویا با معلمی آغاز می شود که به شما ایمان دارد، شما را بجلو می راند و به دشت بعدی هدایت می کند، بعضی اوقات با چوب تیزی به نام حقیقت به شما تلنگر می زند."

"معلمی حرفه ای است که همه دیگر حرفه ها را یاد می دهد."

هنگامیکه دکتر لارونس واتسون^۴ و بنده از دانشگاه علوم پزشکی تهران دیدن کردیم تا اعتبارگذاری آن را برعهده بگیریم، بی نهایت تحت تاثیر تعهد و کیفیت سخنرانان قرار گرفتیم. ایشان نه تنها دانش برجسته ای در موضوع مورد نظر، همچنین مهارت کافی در امر تدریس و مهمتر از همه تعهدی حالصانه نسبت به دانش جویان خود داشتند. این یکی از دلایل فراوانی این بود که قادر بودیم در سیستم اعتبارگذاری خود رتبه نخست را به TUMS (دانشگاه علوم پزشکی تهران) بدهیم.

با این سخنان، به یکایک شما تبریک می گویم. به مناسبت روز معلم، تبریکات گرم و صمیمی خودم را به همه اعضای جامعه معلمی، ابراز می دارم، از شما حمایت می کنم، و برای یکایکتان موفقیت و پیشرفت در زندگی شخصی و کاری آرزومندم.

در نهایت، میخواهم اعتبارگذاری ASIC را تقدیم می کنم.

گواهی ریاست دانشگاه، دکتر محمدرضا منصوری

³ Pica

⁴ Dr. Lawrence Watson